

MAGDA KUPRYJANOWICZ

***Tam, gdzie nas nie ma* – scenariusz filmu biograficznego o Jarosławie Iwaszkiewiczu jako przykład formy post-queer**

STRESZCZENIE

Praca doktorska, którą przedstawiam, koncentruje się na analizie procesu twórczego związanego z powstaniem scenariusza filmu biograficznego *Tam, gdzie nas nie ma*, opartego na historii relacji miłosnej Jarosława Iwaszkiewicza i Jerzego Błeszyńskiego. Projekt stanowi próbę zastosowania założeń teorii post-queer w praktyce scenariopisarskiej, rozumianej jako narzędzie krytyczne, afektywne i formalnie eksperymentalne.

W części pierwszej, posługując się metodą autoetnograficzną, przedstawiam społeczny, polityczny i kulturowy kontekst, w którym podjęłam decyzję o opowiedzeniu queerowej historii osadzonej w realiach Polski lat 50. XX wieku. Szczególną uwagę poświęcam roli twórców jako uczestników debaty publicznej oraz możliwości queerowego głosu jako narzędzia interwencji w dominujące modele reprezentacji.

Druga część, o charakterze teoretyczno-historycznym, rekonstruuje ewolucję pojęcia queer w kontekście przemian kulturowych drugiej połowy XX wieku. Analizuję zjawiska, które odegrały kluczową rolę w kształtowaniu się teorii queer: rewolucję seksualną lat 60., konserwatywną reakcję lat 80. oraz konsolidację środowisk LGBT+ w latach 90. Szczególne miejsce zajmuje tu nurt New Queer Cinema, który w latach 90. dokonał przełomu w sposobach opowiadania o queerowości – poprzez estetykę oporu, eksperyment formalny i radykalną krytykę norm. Jednocześnie wskazuję na potrzebę przesunięcia refleksji ku perspektywie post-queer, rozumianej jako poszukiwanie narracyjnych języków otwartych na niejednoznaczność, relacyjność i afekt. W tym celu odwołuję się do teorii Sary Ahmed, José Estebana Muñoz i Davida V. Ruffolo, których ujęcia – koncentrujące się na złożonych relacjach między ciałem, przestrzenią, czasem i emocją – stanowią podstawę mojej autorskiej koncepcji kina post-queer.

Część trzecia dokumentuje proces twórczy realizowany zgodnie z metodologią *practice-as-research*. Opisuję, w jaki sposób w pracy nad scenariuszem unikam dominujących schematów obecnych w polskim kinie queerowym, takich jak mitologizacja coming outu, estetyzacja traumy czy fetyszyzacja cierpienia. Zamiast tego proponuję strategię post-queer: afektywną lekturę źródeł (listów i dzienników Iwaszkiewicza), ukazanie relacji bohaterów jako afirmatywnej, ale złożonej

i realistycznej – zanurzonej w konkretnym kontekście społecznym i egzystencjalnym. Postaci – zarówno Jerzego, jak i kobiece – konstruuje w sposób niestereotypowy i pogłębiony, uwzględniając ich podmiotowość, sprawczość oraz realia epoki.

Pracę dopełnia refleksja nad wcześniejszym projektem – scenariuszem spektaklu *Życie intymne Jarosława*. Porównanie obu realizacji pozwala prześledzić ewolucję moich rozwiązań formalnych i narracyjnych – od teatralnej konwencji opartej na cytacie i fragmentarycznej strukturze, po filmową formę otwartą na afekt, wizualność i niestandardową narrację czasową. Oba projekty pokazują, że queerowość może być nie tylko tematem, lecz także metodą tworzenia i myślenia o narracji, reprezentacji i relacjach.